

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
за місяць . . . 170 кор.

За границю:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очі і душу ми вирвем: а не возьмеш милоста і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.— Реклямації неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Чи в інтересі Австрії лежить розвиток руского народу?¹⁾

В сих днях збере ся в Росії перша державна дума, а самовладне доси російське царство вступить в чергу конституційних держав. Російське чиновництво напружує вправді усі свої сили, щоби піддержати самодержавє, одначе процес теперішнього перестрою Росії не дасть ся вже спинити, а Росія перегадом стане на новітний спосіб конституційно улаженою державою. З упадком абсолютизму відпадуть дотеперішні обмеженя, а поодинокі народности осягнуть знов свої автономічні права. Се відносить ся також до України (полудневої Росії), заселеної около 26 мільоновим руским (українським) народом. Хоч російське правительство спиняло всякими можливими способами національно-політичний і культурний розвиток українсько-руского народу, то при всім тим не повело ся згнобити національної свідомости в сїм народі, котрий творить окремішну, від московської відрубну, самостійну народність українсько-руску. Хоч українсько-руску мову виперто з церкви, школи, уряду і прилюдного житя, хоч цензура робила майже непоборимі перепони розвиткови

¹⁾ В Neue Freie Presse з дня 7. мая 1906, ч. 14.980 оповістив пос. Ол. Барвінський статью на часі, п. в. „Hat Oesterreich ein Interesse an der Entwicklung der ruthenischen Nation“, котру передаємо перекладом. *Ред. Русл.*

самостійної українсько-рускої літератури, а особливо ославленим указом з 1876 р., всеж таки українські письменники в часті в руских видавництвах в Австрії, а в часті також в Росії, скоро лише злагідніла цензура, видали такі плоди письменські, котрі можуть бути справдешньою окрасою кожної європейської літератури

Скоро однак теперішній рух вольнодумний в Росії зворушив народні верстви живловою силою, проявили ся також на Україні літературні і просвітні товариства, політичні і літературно-наукові часописи, котрі можуть стати неохитним доказом, що в українсько-рускім народі бе невмируща житєва сила, котра єму дооможе в найближшій часі до могутного зросту.

Нема отже ніякого сумніву, що заведене конституційних відносин в Росії причинить ся також до відродін українсько-рускої народности в національно-політичним і культурним згляді. Внутрішній перестрій Росії на основі конституційних улаженєв не може остати без впливу на національні і політичні відносини в сусідних державах, а особливо на внутрішні відносини в Австро-Угорщині. Досить глянути лиш на карту, щоби зрозуміти, які народи в обидвох державах сусідних поселені. Росія і Австро-Угорщина заселені головно ріжними славянськими племенами. Русини і Поляки живуть в Росії і в Австро-Угорщині і се не може бути байдужним для обидвох

сих народностей, як відносини сих обидвох народів уладять ся в сій або в тій державі. Із сего виходить, що кожда держава, котра схоче для свого могутного становища приєднати собі конечні симпатії своїх народів, буде приневолена, справи їх з повним для них вдоволенем уладити, бо инакше симпатія тих народів буде перехилати ся туди, де они будуть бачити свобіднійше житє.

Др. Адольф Фішгоф²⁾ основний знавець політичних і національних відносин нашої монархії, вказав перед 40 роками справедливо на се, що як морально звироднілі, так також незрілі, неосьвічені народи є небезпечні для держави. Оставмо н. пр. наші славянські народности в їх первіснім стані, то они стануть до бичею панславизму, жертвою Росії.

Колиж дамо славянським народам могутну самосвідомість, коли утворимо для їх народного житя живий і кріпкий осередок, а для їх мови історію, тоді они самі будуть берегти свою індивідуальність і не дадуть ся замінити з московским расовим розчином.

Тимто я не оден раз в своїх делегаційних промовах зазначував, щоби правительство розумним поступованем, засновинами добрих виспих і середних шкіл старало ся довести до того, щоби струя національної молодіжки звернула ся до наших країв, а тоді також моло-

²⁾ Oesterreich und die Bürgschaften seines Bestandes, 2 Aufl. Wien 1870.

Олена Пчілка.

Пожди, бабо, нових правів!

(Конець).

Ну, отож і пішли ми вдвох: я за своїм безголовем, а кум за своєю справою.

Прийшли; саме так празничок невеличкий був, — от воно й газад: думка така, — саме добре порадитись, бо й писар і старшина будуть, — завжди бувають після служби.

І правда: — як прийшли ми, — дивимось сидять. Писар читає газету, а старшина й собі зазирає, сидячи. У голос читають. — Ми увійшли, вклонили ся, як слід: — так щось і не дивлять ся на нас: так-то вже пильно читають, ледви що головою кивнув котрийсь...

Постояли ми... Далі кум поступив уперед, та й каже, що «так і так», отака справа.

— Се, — кажуть, — діло пусте... Нічого сього розсужувать не можна!...

— Як не можна? — питає кум. А вони йому: — так, не можна! — та до мене:

— Ну, а ти, бабо, чого?

— Я мерщій до стола, хочу гарненько розказати всю справу, як було діло, — і клаптик од бумаги показую, котрий цілійший, та чистісенький, — саме й печатка на йому єсть. Так куди вам! — Тільки що почули, що діло йдеть ся про порвану бумагу, — писаря сьміхи напали: — «оце ловку штуку дід утяв!» та й зареготав ся, а старшина прямо каже: — і не подавай ся, бабо, ні з якими переписками, та судами, бо нічого з того не буде!

— Як, — кажу, — не буде?

— Так, — одказує, — тепер і не з такими дурними справами, та й то трудно справуватись, бо тепер се діло сутужне... розсужувати вашого брата.

— Чого? — кажу.

— А того, що старі права кончили ся, а нові ще не вийшли.

Тут я вже розсердила ся: — Та щож се, — кажу, — таке?! Доки сонце зійде, нехай роса очи виїсть? Де ті нові права, коли вони вийдуть, а тут усяку кривду терпи!!

Тутечки вже й кум прилучив ся і собі слівце укинув, що не по правді вже воно людей отак на леду зоставлять, коли пильні справи є.

А вони як нападуть ся на нас: — Та які там у біса пильні справи? що то за справи? Дурниця якась! Що якась там копиця сіна, та якась дурна бумага, — так велике діло?! Та ви знаєте, які тепер діла по всіх усюдах ідуть? важнійші од ваших нісенітниць! Думаєте, тільки ваші племінники, та чоловіки збитки роблять? Скрізь колотнеча, та шарварок, по цілому царству русському, хоч яке воно велике! Та й не тільки по русському царству, а й по цілому світі. Он — Швед перервав ся! ви отам сидите, та й не чуєте такого.

дїж сусїдної держави буде стреміти до нас і буде притягана державою, котра своїм народам подає багаті способи духового розвитку.

Політичні керманічі нашої монархії мусять зовсім певно з тим числити ся, що внутрішній перестрій Росії передовсім вплине на політику Австро-Угорщини взагалі; наша монархія повинна отже свої внутрішні відносини так уладити, щоби славянські народи жили в нїй, як би в своїй власній батьківщині. Але передовсім мусить Австро-Угорщина змінити свою дотеперішню політику супроти Русинів, позаяк сего домагає ся рівноправність всіх народів, а також з тої причини, позаяк Австро-Угорщина при дотеперішнім поступованю з Русинами втратила би симпатії одного з найчисленніших народів держави і прогрішила би ся супроти власних своїх інтересів. Треба се мати на тямці, що Росія наслідком злуки України з вел. князівством московским двинула ся до великодержавного становища і значіня европейської держави.

Досить звернути бачність на географічне значіня заселених Русинами країв, щоби зрозуміти, що Україна (або Малорусь) є ключем не лише для овладі області від Балтійського до Чорного моря, але також ключем до розвязки питання полудневого славянського Сходу. Того значіня українсько-руського народу для Росії і для Австро-Угорщини не повинен собі маловажити ніякий реальний політик, хоч теперішні політичні керманічі Росії і Австро-Угорщини ледво звертали бачність на сей важний чинник. Як довго не є уладжені відносини австрійських і балканських Славян, як довго питання про угрупованє славянських народностей поміж двома сусідніми державами, Австро-Угорщиною і Росією, остає отвертим, так довго Русинами заселена область від Сяна і горішньої Тиси аж по Дон буде тою підмогою до питання міжнародного перестрою східної Європи і могутним ору-

дем в руках сего керманіча державного, котрий зрозуміє значіня українсько-руського народу для Славянства і покори-стуеть ся сим орудєм для уладженя тих відносин і для розвязки питання про міжнародні відносини в східній Європі.

Конець буде.

Посли до думи.

Біляшевский Никола Федотович.

Посол з Київщини.

Народив ся 1867 р. у Київщині; виховував ся у 2-ій київській гімназії, а потім у київському університеті на юридичному відділі. Після того поїхав до московського університету, де був «вільним слухачом» на відділі природознавства, студіюючи антропологию і первісну археологию під доглядом проф. Д. Н. Анучина.

Ще в київській університеті, студентом, др. Біляшевский слухав лекції про руску старовину проф. В. В. Антоновича і разом з ним почав розкопувати могили; тодіж саме написав він і першу свою працю «Монетные клады киевской губернии». З того часу всю свою працю М. Ф. присвятив досліджуваню української старовини, а також етнографії українського народу. Він зробив численні розкопки в Київщині, Чернігівщині, Полтавщині і Волині і зібрав дорогоцінні для науки колекції. Скінчивши університетську науку, М. Ф. вступив яко співробітник і член редакції до місячника «Киевская Старина», в котрій друкував чимало статей і заміток, а з 1899 року «редагував віділ про українську старовину. Року 1902 М. Ф. обібрано за директора «київського городскою музею старовини та уміло-стий». З тогож року почав він видавати новий науковий журнал «Археологическая летопись Южной России».

Не вважаючи на дуже тяжке з матеріального боку становище музею, М. Ф. поставив собі на меті впорядкувати кілька відділів з річима української старовини та етнографії. Тут, як не можна краще, виявив він свою енергію, любов до діла і наукову підготовку. М. Ф. обїздив всі сусідні губернії, збираючи етнографічний матеріал, і нарешті заходив ся коло спорядженя етнографічної вистави, не вважаючи на всякі перешкоди. Йому пощастило зібрати велику силу надзвичайно цїкавого етнографічного матеріалу і звернути увагу на українську виставу.

Як бачимо, наукова і громадська діяльність М. Ф. була присвячена рідному краю. Будучи свідомим і з роду Українцем, М. Ф. буде обстоювати в думі українську школу, суд, автономію України, сходячись в сьому думками із своїм товаришем і близьким приятелем Ф. Р. Штейнгелем.

Грабовецкий Аркадий Федорович.

Посол з Київщини.

Родив ся 1865 року в с. Турівці, сквирського повіту, вчив ся, як він сам каже «у пяного дяка в науці», в такій школі, що «як, бувало, перший школяр входить в двері, то собака з груби та на двір... ослин один на всіх дітий. В 13 років мати віддала була його в Київ в науку до шевця, але хлопцеві не подобало ся шведке житє і він втік до дому, та й працював коло землі, хоч її було і не багато (всього пів надїла). Парубком уже дістав ся А. Ф. знов до Києва і служив у панів, найбільше в інженера Альохина. З Києва він перейшов на залізничу службу за старшого кондуктора по новоселецькій лінії (в Басарабії), потім служив на середно-азійській залізниці у Самарканді (в 1897—99 р.), а підчас будови китайської залізниці поїхав на службу в Манджурію — за надкондуктора.

Побувши по всяких місцевостях, багато бачив він людського горя, кривди і насильства — і гірка образа за народ глибоко запала йому в думу. Він старав ся поширити свою освіту і багато читав, розмовляв з людьми. Шевченко, Куліш стали його улюбленими письменниками. Часто доводилось йому повторяти: «Єсть на світі воля, а хто її знає, єсть на світі доля, а хто її має...»

Він почував себе цілком свідомим Українцем. В думі А. Ф. вимагати ме повної широкої краювої автономії, української мови в школах і в суді, котрий мусить бути для всіх справедливим. Землю, на думку А. Ф., треба зараз же віддати хліборобам, почавши з маєтків казенних, кабинетських і монастирських. Євреям треба дати рівні права, щоб не було у нас різниці, що то «єллі», а то «іудей». Як євреї почують себе рівноправними членами нашої держави, вони позбудуть ся своїх поганих привичок, котрі являють ся наслідком їх безправного житя. Боять ся дати євреям волю тільки ті, що тепер беруть з них хабарі, бо потім вони втерять сей дохід. А. Ф. твердо вірить в те, що цар кличе до себе людей, щоби вони допомогли йому завести добрі порядки. Чутці про те, що думу розпущать, або розженуть, він не додає ваги.

Перед скликанєм державної ради.

Wiener Ztg. оголошує відручне письмо, скликаюче державну раду на д. 15. мая, а яке звучить: Любий кн. Гогенльоге-Шілінгсфірст! Бачу ся спонуканим скликати державну раду задля піднятя єї діяльності на 15. мая. Відень 8. мая Франц Йосиф вр. Гогенльоге вр.

Вчера конферував кн. Гогенльоге з послом Васильком, який предложив єму бажаня буковинських Русинів, з Ончулом, який предложив жаданя Румунів і з членом палати панів ґр. Туном. В дальшій ході відбув премієр довшу конференцію з пос. Сильвестром, у якого інформував ся про становище німецького людового сторонництва супротив виборчої реформи. Пос. Сильвестер заявив, що німецьке людове сторонництво признає доконечність виборчої реформи, однак мусить обставати при тім, щоби реформа в нічім не нарушила політичного стану

— А який же там Швед? чого йому перериватись? — питає кум.

— Який Швед? — отой самий, що під Полтаву приходив. Чув?

— Та чув... — каже кум: — та й перервав сяб то?...

— Перервав ся на двоє: от, було, було одно царство, — Шведія, значить, — а тепер перервалось на двоє: одна частка, — сказати би, так як губернія чи що, — однарізно й буде. На двоє Швед перервав ся! От що!.. І от такі діла по світі роблять ся, таке і в нас усюди коїть ся, — а вони чорти батька з чим лізуть! з копичками, та з драним сьміттям якимсь. Прямо, курем на сьміх!

— Та кажу, — кому сьміх, а кому й сльози... Як мені отепер доведеть ся колись під тинню пропадати! а ні суда, ні права не дійдеш...

— Так якогож тобі права доходити? гукає старшина: — де тобі того права взяти? Говорить сяж тобі толком, — що старі права кончили ся, а нові ще не вийшли. От, як вийдуть, тоді й подавити меш ся до розправи!

— А колиж вони вийдуть, ті нові права?

— А хто їх зна!... Се вже не нам знати. Мудрійші люди ладу добирати муть... коли і що... Пожди.

Повернула ся я та й пішла... Та осе, матінко, сидіть би то мені, та й ждати нових правів!...

Щож він мені толкує — того Шведа? можеж тому Шведови й нічого, що він перервав ся, а як мені бумагу порвано, то все одно, як серце перервано!..

— Та вжеж пождіть, тітко Марино, нових правів...

— А швидкож вони вийдуть?

— Та вже може швидко... вже щось до того йдеть ся...

— Ох, колиб Господь милосерний дав!

Отак мовила баба Марина, та аж перехристила ся. Встала, попрощала ся, забрала мисочку з капустяним листочком... та й пішла, — дождати ся «нових правів».

Ох, чи скорож то баба Марина діждеть ся тих нових правів, та й ми разом з нею?

виска Німців в державі. Пос. Функе, який був відтак на конференції, вказав на се, що з нагоди виборчої реформи Чехи хочуть полагодити справу чеського язика і другого чеського університету на Мораві. Сей посол застеріг ся против того, щоби правительство вволило домаганям Чехів і жадав, щоби справа розділу мандатів і означене їх скількості зависіла не від звичайної більшости, але від 2/3 більшости. Пос. Нітше, який на кінець явив ся на конференції у кн. Гогенльоге, висказав ся за плюральним голосуванем.

Між голосами, які повитали кн. Гогенльоге на єго новім уряді, відзначають ся щирою сердечністю «особливо буковинські відзиви». Покликане кн. Гогенльоге — доносить «Буковина» на становище президента міністрів викликала незвичайно симпатичний відгомін у цілій Буковині, яка зазнала від сего мужа державного тільки добра. Симпатії сі знайшли вираз і в ухвалях тіл законодатних. Ось буков. краєвий відділ, ся найвисша автономна інституція, вислав новому президентови міністрів привітну телеграму із просьбою о дальшу прихильну дбайливість о добро краю і населеня. Крім сего ухвалено однодушно на надзвичайнім засіданю черновецької міської ради з дня 4. мая на внесенє бурмістра дра Райса, вислати кн. Гогенльоге, почесному горожанинови міста Чернівців, привітну телеграму, в котрій міська рада іменем цілого населеня Чернівців витає з радістю іменованє кн. Гогенльоге найвисшим дорадником Корони, і складає єму щирі желаня успішної праці на так важнім становиску».

Буковинська праса підносить се з натиском, що вже за часів президентури кн. Гогенльоге в Буковині виворожила єму президентський фотель. «Красшого привіту — пише Буковина — для покривджених народів австрійських, для видічених із політичних прав широких мас народних і не міг принести місяць май під теперішню хвилю, як отсю вістку, про іменованє кн. Гогенльоге президентом австрійського кабінету. Виборча реформа Австрії дістає найкращого заштитника — тож Русини, які в єї справедливім полагодженю бачуть єдину свою будучність, витають із найщирішими бажаннями нового премієра, якому судило ся перевести діло велике й важне, але в нім ми про се певні — пособляє єму власна віра і переконанє про доброту справи, коли у шляхетської кліки проявляєть тільки сила передсудних судорогів».

При тім нотує «Буковина» кольпортовану там вістку, немов то пос. Николай Василько мав би увійти до складу кабінету при евентуальній єго парламентаризації. Як знаємо, кн. Гогенльоге не думає зовсім ще про парламентаризацію кабінету, отже ся вістка є бодай завчасна. Вuk. Nachrichten, обговорюючи ситуацію, яку застає новий премієр, виказує, що польське коло надуживає свого впливу в борбі против виборчої реформи і радить зашахувати Поляків 3-ма мільонами Русинів в Галичині. «Проч з впливами польських шляхтичів, отсе гасло, якого повинно держати ся нове правительств»,

відлучити польське коло — отсе максима для нового премієра».

Про симо відновити передплату.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В четвер: руско-кат.: Симеона; римо-кат.: Ізидора орача. — В п'ятницю: руско-кат.: Максима, Язона; римо-кат.: Мамерта.

— **Загальні збори Товариства взаємних обезпечень «Дністер»** відбудуть ся дня 15. мая в вівторок о годині 10. рано в великій салі «Народного Дому». Брати участь в зборах мають право всі члени Товариства; право голосу і вибору мають ті члени, що в минулому році — 1905 обезпечали в Товаристві тривало на 2000 К або висше, як також повновласники вибрані в таких громадах, котрі разом обезпечують над 30.000 К. Товариство дарядило еще в цвітні через делегатів або агентів вибори повновласників в таких громадах і вибраним повновласникам розіслало легітимації на збори враз з дневним порядком зборів і справозданем та білансом за рік 1905. Де еще не переведено виборів повновласників, просить Дирекція перевести сей вибір чим скорше і прислати протокол вибору, аби можна вибраному повновласникові вислати на час легітимацію. Справозданє Товариства і замкненє рахунків за рік 1905 вишле канцелярія Товариства на жаданє кождому членови; вистарчить зажадати переписним листком. — Рано перед зборами о год. 8. відправить ся в церкві Успенія Пресв. Богородиці соборна служба Божа. — По полудни того дня о год. 4. відбудуть ся загальні збори Товариства взаємного кредиту «Дністер» в салі «Народного Дому». Присутним на зборах може бути кождий член, а право голосу і вибору мають ті члени, що в році 1905 мали вплачений цілий уділ. — Дирекція Товариства просить членів о численну участь.

— **В XLV. роковини смерті Т. Шевченка** відбуде ся в четвер д. 17. в. ст. мая о год. 7½ вечером в салі «Народного Дому» у Львові заходом товариств: «Львівський Боян», «Просвіта» і «Академічний хор Бандурист», великий концерт. Програма: 1) С. Людкевич: «Під мурами Єрихону» воєнний жидівський марш, виконає оркестра 15. п. п. під управою євого капельмайства п. Конопаска. 2) Вступне слово. 3) А. Даргомижский: «Хори і хоровади» з опери «Русалка», на мужескі і мішані хори в супроводі оркестри, виконає «Львівський Боян». 4) Т. Шевченко: «Чигирин», деклямація, виголосить п-на У. Л. 5) Фр. Шуберт: «Боева пієня», подвійний мужеский хор а capella, виконає «Академічний хор Бандурист». 6) Нат. Вахнянин: «Працанє Степана» з опери «Купало», сольоснів з оркестрою, відспіває п. М. Волошин. 7) С. Людкевич: «Кавказ», драматична кантата на мужескі і мішані хори в супроводі оркестри, виконає «Львівський Боян». Початок точно год. 7½ вечером. В часі продукцій вступ на салю заборонений. Ціни місць: Крісло I рядне 3 К, II-рядне 2 К, III-рядне 1:50 К. Вступ на салю 80 с, галерія 40 с. Білети можна набувати від суботи 12. мая в книгарні Наук. тов. ім. Шевченка, ул. Театральна ч. 1, а перед концертом вечером при касі.

— **З львівського «Сокола».** На загальних зборах дня 4. мая вибрано старшину, у якої склад війшли: голова Альфред Будзиновский, провідник організаційної секції; I містогорова Іван Боберский, пров. технічної секції; II містогорова Сень Горука, пров. економічної секції; Іван Ігнат, справник; Никола Доскока, скарбник; Андрій Федор, господар; Денис Кучика, відпоручник до «Сок. Базару»; Зігфрід Турянский, пров. пожежної комісії; Філімон Левицкий, пров. комісії будови дому; Никола Сіяк, пров. забавової комісії та Андрій Алиськевич, Теофіл Барусевич, Леонард Будзинов-

ский, Спиридон Матренчук і Теодор Поліха; заступники членів старшини: Клим Гутковский, Петро Пньовский, Михайло Стефанівский і Іван Флюнт; настоятелі вправ: Т. Барусевич, Л. Будзиновский і Т. Поліха; ревізійна комісія: Гліб Дурбак, Густав Кришталович і Іван Сполітакевич. Настоятелем кружка пожежних інструкторів вибрано Володимира Гериновича. До краєвої комісії для справ пожежних вибрано: Д-ра Костя Левицкого, Николу Сіяка і Андрія Алиськевича.

— **З Перемишлянщини.** В неділю дня 6. с. м. відбули ся перші загальні збори і курс пожежний членів «Сокола» в Погорільцях (пов. Перемишляни). Головою вибрано о. Красноперу, а нач. стягу д. Магреля. Делегатом від львівського «Сокола» був д. В. Геринович.

— **Наші галицко-українські артисти.** П. Олександр Мишуга, професор школи Лисенка в Києві, співав недавно на концерті в Варшаві, а тепер у веснянім сезоні «Русской опери» в Києві виступає, на запрошенє дирекції, в двох операх, а то в «Лючії» і в «Гальці». П. Мишуга яко співак тішить ся великою симпатією київської публіки. Про другого нашого тенорового співака п. Модеста Менциньского пише праский «Slovanský Přehled» (в 7 ч.): Український тенор Модест Менциньский виступив з великим успіхом в «Льогенгріні», «Трубадурі», «Аїді» і «Фіделію» в Штокгольмі. А що, як би єго запросило на виступ наше Народне дівадльо?».

— **Концерт бандуриста** п. Г. Хоткевича в Бережанах відбуде ся не 12. але дня 13. с. м. в неділю.

— **Красвий зїзд української демократичної партії** відбуде ся дня 1. с. м. в Полтаві. На зїзд прибули делегати з губерній чернігівської, київської, херсонської, харківської і з інших. Зїзд — як пишуть російські дневники — ухвалив програму і тактику для своїх представників в державній думі, а також начеркнув проєкт статута української автономії. Для подрібного виробленя сего проєкту вибрав центральне бюро. Зїзд рішив також приступити до т. зв. легалізації партії, то значить поробити потрібні заходи, щоби правительствo узнало організацію партії за легально існуючу і явно ділаючу, обезпечену від переслідувань властей адміністративних.

— **Хліборобські страйки** вибухли в різних місцевостях східної Галичини. Страйк в Бучаччині проклядає ся в однім то другім селі звичайно там, де є жиди посесорами. Підклад страйку є чисто економічний. Страйкуючі селяни (як прим. в Тростянци, Деляві) наймають ся до роботи в сусідних селах, де також застрайковано і працюють в поли під дозором жандармів. Солідарно поступають страйкуючі селяни в заліщицкім повіті і мимо тяганини з жандармами і арештів не вертають до праці. В тім повіті також вибухли страйки лише в тих місцевостях, де є жиди дідичами або посесорами та платягь робітника незвичайно лихо. Також застрайкували селяни в Коцурові, бобрецького повіса, на ланах гр. Романа Потоцкого при садженю бараболі. Робітники плачено там доси: 18 кр. дівці, а 25 кр. парубкови за 13 годин праці. В Стриганцях, товмацького повіта, страйкує солідарно ціле село. На роботу до дідича Щуровского привозять парубків з сусідних сіл, але ті дізнавшись про страйк, сейчас утікають. В селі розв'язано читальню і отворено тимчасову експозитурю жандармерії на час страйку. Як звідтам пишуть, наїд поводить ся спокійно. В гусятиньскім повіті застрайкували двірські форналі в Котівці. Висланий з Гусятина комісар засудив всіх форналів на 7 днів арешту і відставив їх до судових арештів в Копичинцях, а двір як був, так і лишив ся без служби.

— **Іспити зрілости в середних школах.** «Pädagogische Archiv» (за марець 1906) подає голоси найважнійших нині німецьких учених і політків в справі іспиту зрілости. На розісланий квестіонар до найважнійших мужів Німеччини з просьбою виявити свою думку в тій справі, на 24 голосів 18 заявило ся за тим, щоби задержати «матуру» так, як вона

Лев Лопатинський.

Четверта заповідь.

(Лько Пашак)

драма в 5 діях з гумульського життя,
нагороджена на конкурсі Тов. ім. Котляревського.
(Дальше).

ВІРА.

Се страшно мусіло ударити на вас!
Боже, таке нещастє, щож мати? Десь страшно розпачає!

ЛЬКО.

Га, щож, допуст Божий! Ми всі не вічні.
Старі минають ся, а молоді приходять на їх місце.

ВІРА.

Але ваш батько не був такий старий.
Як ми ось недавно були в вас, то виглядав так, як би мав сто літ жити.

ЛЬКО.

Ей, сивий вже був, а в середині не був здоров, ні!

ВІРА

(*глядишь троха смудована на него*).

Ей, хорі люди не так виглядають, як ваш батько небіжчик. Страшно се вразило мене. Покличу вам татка, певно маєте їх де що порадити ся?

ЛЬКО

(*заступає їй дорогу*).

Ні, я до вас прийшов, Вірцю, а не до професора. Я хочу вам сказати те, що вже так довго таїв в грудях. Гляди, я тепер став багатий, а можу зробити для тебе все, що хочеш, більше як Кость. Я буду тобі слугою, вірнійшим від Собака. Я твої гадки буду згадувати. (*Віра цофав ся перелякана*). Не тікай від мене, не відвертай ся, Вірочко, я тебе люблю більше, чим свою душу люблю, над жите, над спасенє.

ВІРА.

Як ти сьмієш, Льку, так говорити до мене! Я вже належу до иншого!

ЛЬКО.

Я чув вашу розмову. Мені серце краяло ся, що я прийшов вже за пізно. Кость тобі наобіцював того, що сам не має, а ти і повірала вже єму. Аже се все дасть ся еще переробити, переіначити і все гаразд буде. Тільки вір мені, Вірочко, а не тому завялому злидарови. Я вишлю тебе до міста, кінчити твою школу, ти станеш собі учителькою, побудую ся тут в селі і будеш могла вчити разом з татунцем. Я все тобі зроблю, що хочеш, а він тільки дурить тебе, він не зможе і не схоже того зробити. Він не може тебе так кохати, як я тебе кохаю.

ВІРА.

Боже мій, що я маю сказати на се? Звідки у вас зродили ся ті думки про мене? Чомуж ви мені перше не сказали сего ніколи...

ЛЬКО.

Я не сьмів, поки був бідний, поки залежав від волі мого старого дєдя. А тепер я можу ставити сьміло перед тобою. Я віддам цілий мій маєток за тебе одну, моя любко!

ВІРА.

Алеж я вам не дала ніякої причини до такої певности, навіть ніякої надії... У нас не було жадної иншої бесіди, крім науки.

ЛЬКО.

Тиж мусіла пізнати моє серце до тебе з моїх очей, що завжди так вірно дивили ся; як мої уста дрожали, коли я що дня цілував твою дрібоньку, білу рученьку. А та моя наука, ті мої даруночки — се все було тільки з любови до тебе.

ВІРА.

З любови? — Я гадала, що з вдячности. Коли так, то заберіть собі ті дарунки назад, я не хочу їх мати ні хвилики у себе.

ЛЬКО.

Ні, ні, не кажіть так. Я їх не випомінаю. Я не беру назад, що я вже раз дав. Але змір-күйте тільки, Вірочко, як я вас довго кохав,

є доси, і голос пропонував задержанє матури але зі змінами, а лиш 5 було за цілковитим усуненєм єї.

— **Смерть під колесами поїзду.** На стації коло Хирова переїхав в неділю поїзд 27-літнього Виктора Забавського, гірничого інженера, сина банмайстра з Хирова. Забавський згинув на місци. Говорять, що Забавський сам собі заподіяв смерть.

— **Саранча.** В полудневій Америці, де, як звісно, тоді буває літо, коли в нас зима, появиля ся сего року саранча в великих масах. передовсім в Аргентині дала ся в знаки саранча, бо знищила всі землеплоди, а звідтам полетіла на північ в сторону Парани. Вістки, які доходять до нас про Парану, вказують, що саранча лише перелетіла понад той край і десь осіла в провінції Сан Павльо. Де впала саранча, там остало лише бадилє і голі галузи дерев.

— **Населенє Нового Йорку.** Після обчислень Herold-a то найбільше місто, по прилученю до него всіх підміських осель, числить тепер 8,200,000 мешканців, отже о оден мільонів більше, ніж ціла Галичина. Промінь міста від головного ратуша виносить 19 англійських мил. Населенє збільшає ся що години о 18 осіб. Тепер є чимраз більше прихильників осель на передмістях. Деякі передмістя вже перелюднені. Незадовго має зникнути одна з найцікавійших, а при тим найбруднійших дільниць, іменно хінська.

— **З залізниць.** «Газета Львівська» з 10. мая с. р. оповіщує розписанє оферт на доставу плахт до накриваня посилок на р. 1907 в окрузі ц. к. Дирекції залізниць державних у Львові. Услівя сеї доставки як також формулярі оферт можна переглянути зглядно дістати в відділі руховім Дирекції П поверх двері ч. 229. Оферти можна вносити найдалше до 12. год. в полудне дня 15. мая с. р.

Повитчий кутки.

Веснянка.

І рік шепіт срібний, птичок щебетання і запах фіялок і рання роса, блеск сонця і леготу ніжні зітханья одну піснь зложили: настала весна!

Весна час кохання, час цвітут, надії!
Пливе пісня тихо, скріпляєсь луна — і будить діброви, гаї сьвітляні, хисткі очерети до хору звива'.

Весні в честь шле запах природа богата, весні в честь натхненну піснь щастя співа' —

і серце збудилось, душа мов крилата дзвінким жайворонком під небо зліта'.

Здаєсь жайворончим бажа' щебетаннем

рай-щастє своє вилити душа — як запахом цвітка ділитись коханням, ах в неїж збудилась лиш перша весна!

Уляна Кравченко.

Наука, штука, література.

— **Рядові вправи** (Мухтра) для сохільських товариств (в скороченю). Зладив Н. Сіяк. Львів, 1906. Накладом гімнаст. тов-а «Сокіл». Стор. 7, 16^с. Ціна 10 с.

Телеграми

з дня 9. мая 1906.

Берлин. Цісар Вільгельм відвідає дня 6. червня цісаря Франц Йосифа в Шенбруні.

Сан Домінго. Викрито ту заговор на жите віцепрезидента републики, Казереса. Заговірники напали на Казереса під театром, але оборонили єго жандарми. З обох сторін стріляно.

Петербург. Вчєра посьвячено з великим торжеством будинок державної думи.

Перше засіданє думи відбуде ся дня 10. с. м. о 4. год. по полудни.

Льондон. Бюро Райтера доносить, що в Київі замордовано гр. Ігнатієва. Подробциь нема.

як дуже скрито тужив, молив ся до вас, як до сьвятої, як чекав доброї хвилі, коли буду міг вам сказати Про мою любов.

ВІРА.

Се для вас добра хвиля: смерть вашого батька — я гіджу ся вами.

(Дальше буде).

Особа самітна, середного віку, знадарстві взагалі, пошукує посади до заряду дому у сьвященника. Ласкаві зголошеня листовні: Львів, ул. Ягайлоньска ч. 17. Залєска, партер. (1—2)

Рух залізничних поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-європейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12-20*, 6-10, 1-40, 5-45, 9-05*
„ Кракова	2-31*, 5-50*, 8-45, 1-30, 5-25, 8-40, 9-30*
„ Підволочиск	7-20, 11-45, 2-20, 5-50, 10-30*
„ Лавочного	7-29, 11-50, 10-50*
„ Рави рускої	7-50, 4-50
„ Станиславова	8-05
„ Самбора	8-15, 1-50, 9-20*
„ Любіня вел.	11-50* (13/5—16/9 в неділі і сьвята)
„ Яворова	8-18, 4-37
„ Янова	1-15 (1/5—30/9), 8-45* (13/5—9/9 в неділі і р.-кат. сьвята), 9-25* (13/5—9/9)
„ Коломиї	10-05
„ Ряшева	10-35
„ Тухлі	3-45 (від 15/6 до 30/9)
„ Брухович	7-07, 3-25, 5-30, 8-20* (всі від 6/5—23/9 щоденно і 1-45 (6/5 до 23/9 в неділі і р.-кат. сьвята)

На Підзамче.

„ Підволочиск 7-05, 11-30, 2-08, 5-35, 10-16*

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12-45*, 1-*, 8-35, 2-45, 6-35* 8-25 10-05*
„ Іцкан	2-51*, 6-15, 9-20, 2-40, 10-40*
„ Підволочиск	6-20, 10-55, 2-21, 6-15*, 9-50*
„ Яворова	6-55, 6-*
„ Янова	9-15 (1/5—30/9), 1-35 (13/5—9/9 в неділі і р.-кат. сьвята), 3-14 18/5—9/9).
„ Лавочного	7-30, 2-30, 6-25*.
„ Самбора	8-55, 4-15, 10-51
„ Станиславова	9-10*
„ Белзци	10-45
„ Ряшева	4-05
„ Коломиї	3-30
„ Рави рускої	7-25*, 11-35*
„ Перемишля	10-05* (від 1/5 до 30/6) Хирова, Ясла
„ Стрия	11-10*
„ Брухович	6-05, 2-28, 3-40, 6-26* (всі від 6/5 до 23/9 щоденно), 12-40 (6/5—23/9 в неділі і р.-кат. сьвята).

З Підзамча:

„ Підволочиск 6-32, 11-07, 2-32, 6-27*, 10-02*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є означені зьвіздкою. Пєра нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники розклади їзди ітд. можна набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних заліз., пєсаж Гавсмана ч. 9.

Всілякі
КУПОНИ

і
вильсованні цінні папєрі

виплачує без потрученя провізії
або коптів

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц

БАНКУ
Гіпотечного.